

Samtlige statsetater og KS

Deres referanse

Vår referanse
200405162- KDB

Dato
20.09.2006

Felles sikkerhetsinfrastruktur for elektronisk kommunikasjon med offentlig sektor.

Vi viser til brev sendt den 7.6.2005 fra daværende Moderniseringsdepartementet om bruk av sikkerhetsløsninger for elektronisk identifisering og elektronisk signering av dokumenter og skjema.

Utviklingen av tilrettelagte elektroniske tjenester fra det offentlige står sentralt i Regjeringens arbeid med fornying av offentlig sektor. Regjeringen har også ansvaret for å få til den nødvendige *samordningen* av offentlig infrastruktur og offentlige tjenester på IT-området. Utviklingen av tjenestene skal baseres på brukernes premisser, og tjenestene skal være tilrettelagt for brukere med ulike behov. Med de føringer som dette gir, er det den enkelte statlige etat og den enkelte kommune som har ansvaret for å tilby gode elektroniske tjenester til sine brukere.

Brukerne skal enkelt finne frem til tjenestene uten å måtte ha kunnskap om hvilken offentlig virksomhet som tilbyr tjenesten og uten å måtte forholde seg til ulike passord og løsninger for pålogging. Næringslivsportalen **Altinn** (www.altinn.no) og innbyggerportalen **MinSide** (del av nettstedet www.norge.no) skal gi næringsliv og innbyggere samlet tilgang til offentlige tjenester og dialog med offentlig forvaltning. På Altinn skal næringslivet finne alle pålagte skjema, andre tjenester og relevant informasjon om regelverk og offentlige ordninger. På MinSide skal den enkelte innbygger få utført offentlige tjenester, få innsyn i informasjon om seg selv i offentlige registre og en sikker elektronisk postkasse for meldinger til og fra forvaltningen. Vi minner om at alle statlige virksomheter senest innen 2008 skal legge til rette for at relevante tjenester for næringsliv og innbyggere gjøres tilgjengelig i henholdsvis Altinn og MinSide.

Formålet med å etablere en felles sikkerhetsinfrastruktur for offentlig sektor er todelt. For det første er det et mål å forenkle ved at den enkelte bruker skal kunne benytte de samme sikkerhetsmekanismene ved bruk av tjenester fra ulike offentlige virksomheter. For det andre

er det et mål å redusere kompleksiteten og kostnaden knyttet til sikkerhetsløsninger for den enkelte virksomhet og dermed bidra til raskere utvikling av elektroniske tjenester fra offentlig sektor.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) vil med dette brevet orientere om status i arbeidet med en felles sikkerhetsinfrastruktur for offentlig sektor.

1. Avtalen om sikkerhetsportaltjenester ble avvirket 30. juni 2006.

Den 30. juni 2006 sendte FAD, samt avtalepartene Brønnøysundregistrene og Bankenes betalingsentral (BBS) ut pressemeldinger angående opphør av rammeavtalen om sikkerhetsportaltjenester.

Brønnøysundregistrene og BBS inngikk 1. juli 2005 en rammeavtale om sikkerhetsportaltjenester. Avtalen innebar at BBS skulle tilby offentlige virksomheter tjenester for sikker identifisering, signering, arkivering og kryptering for kommunikasjon med og i offentlig sektor. Tjenestene skulle baseres på bruk av eksisterende PKI-baserte eID-er i markedet.

Sikkerhetsportalen fra BBS ble lansert i desember 2005. En sentral forutsetning i avtalen mellom Brønnøysundregistrene og BBS var at BBS skulle være totalleverandør mot forvaltningen, med tilbydere av PKI-baserte eID'er som underleverandører. Sentrale PKI-leverandører ønsket imidlertid å tilby sine tjenester direkte til de enkelte statlige etater og kommuner og reservert seg derfor mot å inngå som underleverandører på rammeavtalen.

Dette medførte at man ikke fikk tilstrekkelig bruk av sikkerhetsportaltjenestene, og dette var ingen av partene tjent med. Partene håpet i det lengste at det ville være mulig å gjøre tilpasninger for å komme PKI-leverandørene i møte, men dette er ikke mulig innenfor gjeldende avtale og regelverket for offentlige anskaffelser. Partene ble derfor enige om å avvike avtalen.

2. Beslutninger i brevet av 7. juni 2005 – status.

I forhold til de beslutninger som ble bekjentgjort i brevet av 7. juni 2005, innebærer dette følgende:

- Beslutningen *ligger fast* om at felles Kravspesifikasjon for PKI i offentlig sektor skal ligge til grunn for alle statlige anskaffelser av PKI-løsninger i markedet. Fornyings- og administrasjonsdepartementet er gjennom en kgl. res. av 7.11.2005 utpekt som forvalter av Kravspesifikasjonen, med hjemmel i eForvaltningsforskriften¹, §27.
- Rammeavtalen med BBS om en felles sikkerhetsportal til bruk i offentlige elektroniske tjenester til innbyggere og næringslivet har *oppført* og dermed også pålegget om å bruke denne avtalen. FAD har nå nedsatt en arbeidsgruppe som skal foreslå en revisjon av gjeldende strategi for bruk av eID og elektronisk signatur i forvaltningen, herunder en eventuell reetablering av sikkerhetsportalen (jfr punkt 3 nedenfor).

¹ Forskrift til forvaltningsloven om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen av 25.6.2004 nr 998, sist endret 15.12.2005.

- Målsettingen *står fast* om at Brønnøysundregistrene skal inngå felles rammeavtale(r) om eID og elektronisk signatur til *egen bruk* for statlige virksomheter og deres ansatte.
- Det er opprettet en frivillig offentlig godkjenningsordning for leverandører av eID og e-signaturer, basert på kravene i Kravspesifikasjon for PKI i offentlig sektor. Dette er en *selvdeklarasjonsordning* med hjemmel i ny forskrift² til e-signaturloven. Ordningen forvaltes av Post- og teletilsynet. PT skal på grunnlag av innsendte skjema vurdere om leverandørene oppfyller krav i felles offentlig kravspesifikasjon for elektronisk ID og elektronisk signatur og deretter publisere en liste over leverandører som oppfyller kravene.³ FAD har besluttet, at alle offentlige virksomheter som ønsker å benytte PKI-løsninger i elektronisk kommunikasjon internt eller med eksterne brukere, skal *kreve* at produkter og tjenester som anskaffes til dette formål er deklartert i henhold til den nye selvdeklarasjonsordningen, i den utstrekning det er relevant for den valgte løsningen. Beslutningen er hjemlet i den siste endringen av eForvaltningsforskriften. Se Lovdata på adressen:
<http://www.lovdata.no/for/sf/fa/ta-20040625-0988-007.html#27>

3. Ny strategi.

FAD forventer at utkast til ny, revidert strategi for bruk av eID og elektronisk signatur i offentlig sektor vil foreligge ved utgangen av november 2006. Deretter vil utkastet bli sendt ut på bred høring. Strategien skal bl.a. ta for seg:

- behovet for sikkerhetsløsninger for kommunikasjon internt i offentlig sektor,
- forsyning av publikum med eID, sett i sammenheng med mulig utstedelse av et nasjonalt ID-kort,
- gjenbruk av andre typer eID som utstedes av offentlig sektor allerede (eks. SkattePIN),
- forretningsmodeller for bruk av eID og e-signatur som skaper forutsigbarhet,
- eventuell reetablering av en offentlig sikkerhetsportal,
- og mer generelt: graden av offentlig styring og statens rolle på dette området.

I tillegg skal det med utgangspunkt i foreliggende Kravspesifikasjon for PKI i offentlig sektor, vedlegg om sikkerhetsnivåer, utvikles et selvstendig rammeverk for sikkerhet i kommunikasjon med og i offentlig sektor. Rammeverket skal omfatte flere teknologier enn PKI og skal tjene som veiledning for offentlige etater ved valg av sikkerhetsløsninger for deres tjenester. Sikkerhetsrammeverket vil også bli sendt ut på høring.

4. Hva bør etater og kommuner gjøre i mellomtiden.

Etater og kommuner som tilbyr eller planlegger å tilby elektroniske tjenester rettet mot privatpersoner bør ta kontakt med Norge.no og tilby tjenestene via MinSide. Vi kan opplyse at Norge.no høsten 2006 utvikler for bruk mot MinSide en midlertidig innloggingsløsning med sikker autentisering av brukerne på basis av PIN-koder. Løsningen vil inkludere funksjonalitet for videreformidling av elektronisk identitet slik at brukeren kan gå videre til et annet offentlig nettsted uten ny innlogging. I den midlertidige løsningen vil det ikke påløpe transaksjonskostnader knyttet til autentisering eller videreformidling av elektronisk identitet,

² Forskrift om frivillige selvdeklarasjonsordninger for sertifikatutstedere av 21.11.2005 nr 1296

³ Se adressen: http://www.npt.no/portal/page?_pageid=121,58035,121_58051&_dad=web&_schema=PORTAL

men hver enkelt virksomhet dekker kostnader knyttet til tilpasning i egen løsning. Hver virksomhet må dessuten foreta en egen sikkerhetsvurdering. Etater og kommuner som tilbyr tjenester i MinSide kan benytte den midlertidige løsningen også for innlogging på eget nettsted.

Altinn har en løsning for sikker autentisering av brukerne på basis av PIN-koder og dessuten autentisering og signering med PKI. Brønnøysundregistrene utvikler nå en løsning for viderefremidling av elektronisk identitet slik at brukeren kan gå videre til et annet offentlig nettsted uten ny innlogging. Virksomheter som tilbyr, eller planlegger å tilby, elektroniske tjenester rettet mot næringsdrivende bør ta kontakt med Brønnøysundregistrene ved Altinn Sentralforvaltning og tilby tjenestene via Altinn, enten ved at tjenesten realiseres i Altinns infrastruktur eller ved tilgang fra Altinn til eget nettsted. Etaten eller kommunen kan da benytte funksjonaliteten i Altinn for sikker autentisering av brukerne. Offentlige virksomheter som realiserer tjenester i Altinns infrastruktur kan dessuten benytte funksjonaliteten i Altinn for elektronisk signering. Hver enkelt virksomhet dekker kostnader knyttet til tilpasning i egen løsning. Kostnader knyttet til autentisering og autorisasjonsinformasjon fra virksomhet, samt viderefremidling av elektronisk ID eller signering avklares med Altinn Sentralforvaltning.

Med hilsen

Karin Moe Røisland (e.f.)
departementsråd

Hugo Parr
ekspedisjonssjef

Ved spørsmål vennligst ta kontakt med følgende kontaktpersoner:

Vedrørende avvikling av avtalen om sikkerhetsportaltjenester, praktiske konsekvenser av dette, samt pågående arbeid i sikkerhetsportalforvaltningen:

Andreas Hamnes, Brønnøysundregistrene ved Sikkerhetsportalforvaltning

E-post: andreas.hamnes@brreg.no, tlf 75006074, mob 90777200,

Vedrørende Altinn:

Svein Strand, Brønnøysundregistrene ved Altinn Sentralforvaltning

E-post svein.strand@brreg.no, tlf 75006117, mob 95912523

Vedrørende MinSide:

Sigrun Kongsrud, Norge.no

E-post: sigrun@norge.no, tlf 57655223, mob 99023649

Vedrørende eForvaltningsforskriften og krav til PKI-leverandører:

Katarina de Bristis, Fornyings- og administrasjonsdepartementet

E-post: kdb@fad.dep.no, tlf 22 24 67 30

Vedrørende sentral oppfølging:

Lars Bjørgan Schrøder, Fornyings- og administrasjonsdepartementet

E-post: las@fad.dep.no, tlf 22 24 66 53